Székesfehérvár XXV. év. 241. Szerda 1918 okt. 23.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 hóra 2·50 K | 1 hóra 2·50 K
1 évre 30 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

A magyar ifjuságért.

Mátrai Rudolf-nak gimnáziumunk igazgatójának vasárnapi lapunkban közölt vezércikkét olvasva, alkalmunk volt gyönyörködni a lélek mélységén ringó hullámfodrok szivárványos szinjátékában. A „Feleletegy anyának" cimű cikk nem is egyéb, mint a lélek mélyéből kiáradt szines hullám, melyben ott csillog az égen égő Nap sugarainak tükröződése.

Mátrai meglepő egyszerűséggel és megkapó közvetlenséggel, de *lelekből* irta azt a feleletet. Mi abban a válaszlevélben egy mélylelkű *pedagogus* irására ismerünk, akinek szenvedélye az ifjuság nemesbitésén való fáradozás; akinek szíma a gerinces, fehérlelkű, egyitekintetű, kötelességtudó ifjuság; akinek vágya, hogy ezekből férfiak válljanak, olyanok, akik nem gomblyukban hordanak virágot, hanem *világot* tartanak s megbirnak a vállukon.

Ismételten újra elolvastam Mátrai igazgató irását s élvezettel, mint ahogy a szinek szinjátékában gyönyörködik az, aki a hegyen ásott mélységes kutba napdeleléskor követ ejt. Abban a mélységben nem sötétség honol, hanem a viz sima tükrén a delelő Nap korongja tükrözik és mikor a leejtett kavics eléri a viztükröt, hát ez hullámgyürüket vet s a ringó hullámfodrokon rezegve törik meg a sokszinü napsugár. A mélységek szivárványszineit váltja ki a mélybe ejtett kő. Ilyen kő volt a fiáért aggódó anya levele, mely egy igazi pedagogus *mély* lelkébe esett, ezért csak természetes, hogy abban oly hullámzást okozott, melynek kiáradása a vasárnapi vezércikkünk, Mátrai igazgató egyik legmegkapóbb irása.

Elmélkedem azon: mi lenne, ha a komoly magyar pedagogusaink mély lelke valamiféle tömeghullámzást kezdene. Az egy kiváltódó sok szin, szipórkázás és fényjáték bizonyára világosságot deritene azokba a komor ködös lelkekbe, akiket *elszomoritott* a mai „hadi nevelés" veszedelmeinek megláttása.

Mert vannak — sajnos — olyan tények, melyeknek tisztán meglátása fátyolossá teszi nemcsak a szemet, de a lelket is. Ilyen siratni való, szomoritó tünet a mai ifjuság hiányos, hézagos nevelése. A háborus tanévek, a háborus lelki izgalmak, a hadi-, szén-, járvány stb. — rendkivüli kényszerszünetek, az atyai szigor hiánya és sok egyéb közismert háborus tényezők: tátongó szakadékokat és örvényiő elsodródásokat vájtak bele az ifjuság puha anyagába. Köztudomásu, hogy az ifjuság olyan mint a szobrász képlékeny agyaga, mely épen mert puha, mintázható belőle Apollon meg Hermes szobor és chimera alak egyaránt, de lehet belőle sár is. Hogy pedig a háboru nem Praxiteles nemes művészetével, klasszikus formaérzékével mintázza az ifjuság puha agyagát, azt elszomorodva tapasztalják főleg a komoly pedagogusaink. Kiszámithatatlan az [illegible] kényszerített „hadi" tanévek fogyatékosságai révén éri. Félig képzett, felületes, gyenge gyermekemberek fognak elfoglalni olyan poziciókat, melyeken a békeévekben gerinces, reátermett, tapasztalt egyénségek álltak, dacolva az élet viharaival. Nádszálak fognak ingani — és összetöredezni — ott, ahol azelőtt tölgyek álltak; megalkuvó utilitaristákat helyez majd a szükség és a protekció oda, ahol békében hitvallók és vértanuk küzdöttek a jobb diadaláért.

Mindezt legjobban a mélylelkü pedagogusok éles szeme látja. Ezért csak természetes, hogy eltölti gondolat- s érzésvilágukat az ifjuság megmentéseért való vágy, az ifjuságért való nemcsak aggodalom, de tettrekészség is, melyet Mátrai igazgató igy fejez ki: *„mindkét kezemmel, a magyar anyákat tisztelő, a magyar ifjakat szerető lelkem minden leheletével viszem a segitséget ehhez a nemes nemzetmentő munkához.*

Ez a férfias nyilatkozat nekünk nagy megnyugtatás, mert hiszen jól tudjuk, hogy Mátrai direktor e nemes készséget kifejező nyilatkozata: az összes komoly tanerők hasonló készségét, ügybuzgó agitálását jelenti. Nekünk — hála Istennek — vannak még gondolkodó pedagogusaink, kiket nem kápráztatott el a destruktiv irányzat, kik nem dőltek be a szabadkőmivesség karjaiba, kik tiltakoznak a bolseviki métely ellen és akik a modernitást és józan liberalizmust összeegyeztetik a vallással és hazafiassággal.

Mi értékeljük és nagyrabecsüljük azt az erkölcsi tőkét melyet a pedagogusaink képviselnek. Tiszteljük azt a tekintélyt, mellyel ők a tudásuk révén is imponálnak.

Bölcseletileg is mélyen megvagyunk győződve arról, hogy nem a hadvezérek, hanem a tudás, a filozófiai világnézetek, a világtörténelemben és a társadalmi elhelyezkedésekben a döntő tényezők. Valljuk ezt most is, midőn uj világtörténelmi [illegible] döbbenve látjuk, hogy a háboru tornádója ugy söpri az országhatárokat, mintha csak futóhomokból alakult buckák volnának; — trónok recsegnek s koronák esnek a porba. Látjuk, hogy milyen a nyers erőszak és a halálgépek világa, reszleljük, hogy a militarizmus miként dönt romba kulturpalotákat is, így most méginkább valljuk, hogy a romokon uj és igazi kultura csak akkor épül, ha nem hadvezérek, hanem a *tudás, az erkölcsi front vezérei*, a szociális érzékkel megáldott pedagogusok vállalják a társadalom vezetését. A tudománynak, az élet-bölcseségnek művelői közül azok, kiknek az élet nem ködös theoria, hanem energiás tevékenység: a nép hivatásos nevelőiként álljanak megfeszitett munkába és neveljék az ifjuságot arra az élettevékenységre, mely romokon is tud szociális kulturéletet felépiteni ugy, hogy az maradandó, viharálló legyen, mert a *tudás* és *erény* bástyája s védőgátja veszi körül.

Nekünk a mostani világrengés idején nagy megnyugvással szolgál az a tudat, hogy komoly pedagogusaink magasztos hivatásuk tudatában élnek és cselekesznek, sőt hathatósabb tevékenység céljából egyesülnek, hogy vállvetett munkával álljanak a kultura legnemesebb szolgálatába: menteni s nevelni az ifjuságot.

Talán nem vagyunk indiszkrétek, ha kifejezzük itt azon való örömünket, hogy Székesfehérvár tanárai s tanitói közül a legértékesebb egyének: közel jövőben „pedagogiai szakosztályt" fognak alkotni, vagyis egyesületbe lépnek, hogy egyesült erővel szolgálják a nemzetmentés nagy érdekét. Beláthatatlan mély perspektiva tárul elénk, midőn pedagogusaink egyesült erővel végzendő munkájának szinterét nézzük. Kifejezhetetlen lesz az érték, amit produktiv tevékenységükkel megmenteni és felépiteni fognak.

Hogy pedig a tanárok és tanitók ennek alakuló egyesülete nem utópisztikus ábrándokat fog szolgálni, hanem aktuális problémák megoldásán dolgozik invenciózus lelkesedéssel és vitális programmal, erre biztositék nekünk az az örvendetes tény, hogy városunkban sok derék tanerő működik, akik Mátrai Rudolf eszméjének megvalósításához bizonyára készséggel munkatársul szegődnek.

Hajós József.

— **Az élelmezés javitásáért.** A helybeli dv. és más szervezett munkásoknak 50 tagu küldöttsége tisztelgett tegnap gróf Károlyi főispánnál, közbenjárását kérve a különböző közélelmezési, különösen a zsirhiány enyhitése érdekében. A főispán a legkészségesebb jóindulataról biztositotta a küldöttséget és nyomban telefonon kereste fel a közélelmezési miniszteriumot, ahonnan igéretet kapott, hogy 80 mm. zsirt két részletben ki fognak utalni Fehérvár munkássága részére.

Egyes szám ára 10 filler.

Rendkivüli városi közgyülés.

A Phöbus a falurossza olyan Fehérvárott, mint a család lezüllött, lerongyolódott lump. fia, aki miatt az egész családnak örökké fáj a feje: aki miatt örökös tanácskozások folynak a kit utcahosszat mindenki szid a rakoncátlanságáért s a kivel senki nem boldogul, pedig tudósokat, érvágókat és kuruzslókat is kérdeztek sőt cserébe a családi tanács tagjai egymással veszekesznek, mázsás gorombaságokat vagdalnak egymás fejéhez, mindegyik a másikat okozza a család szégyenéért. Mióta nyakunkon van a Phöbus, azóta folyton jajgatunk miatta folyton tanácskozunk a javitásán és kitünik, hogy javithatatlan. Hétfőn is azért ült össse a családi tanács és körülbelül oda gyulladtak ki, hogy elveszik a mostani nevelőjétől összeáll az egész város, meg az egész városnál furfangossabb négy pénzintézet és külön nevelésbe, házi fenyiték alá veszik. Majd elválik mi lesz belőle. Tulajdonképen nem határozták még ezt el, hanem azt, hogy a végleges határozó határozatot négy hét mulva határozzák el. Hát ez is esemény mert a négy hét mégis csak elég rövid terminus.

Egyébként érdekes volt a közgyülés képe is. A spanyol nátha megritkitotta a karokat és rendeket. Saára polgármester, Kerekes főjegyző ma beadta a kulcsot, a polgármester helyén Polczer Péter adta a bankot, Kerekes helyett Simon Sándor küzködött a tüsszentéssel. [illegible] a Phőbuson sopánkodtak, a többi tárgynak pedig egy-kettőre a nyakára léptek.

A közgyülés lefolyása a következő volt.

Elnök: *Károlyi József gróf*, dr. főispán.

Előadók: a városi tanácsnokok.

Riffer Géza dr.

városi tiszti főorvos először foglalta el helyét uj hivatalában a közgyülés szine előtt. A főispán meleg szép szavakkal üdvözölte, a mire az uj főorvos pompás kerek peszéddel válaszolt, bebizonyitva, hogy nemcsak mint főorvos keltett általános szympathiát, hanem mint szónok is rangosan megállja a helyét. Jelszavának a kötelességteljesitést, lelkiismeretességet és munkát mondotta. Meg is éljenezte érte melegen a közgyülés.

Részvétnyilvánítás.

Lauschmann Gyula dr. korai elhunytát gyönyörü szavakban gyászolta meg a főispán. Kiemelte az elköltözött nagy, szinte pótolhatatlan értékét, a kit a város egész közönsége olthatlan fájdalommal gyászolt. Hü, oda adó fia volt szülővárosának, a müvészetek, minden jó ügy fáradhatlan munkását veszitette el benne — *Máté* Ferenc munkás egyénisége halálával a közgyülésnek is vesztesége lett — *Tóth* Arturral egy typikus fehérvári embert vesztettünk, a ki törhetlen ragaszkodással tártott ki elvei mellett, mindig tiszta fegyverrel harcolt a város ügyeben. Halálában mély tragikum rejlik, hiszen akkor távozott az élők sorából amikor azoknak az eszméknek megvalósulása következett el, amelye kért egy emberöltőn át küzdött. Mindhárom halott hozzátartozóihoz részvétnyilatkozatot intéz a közgyülés.

Perszonális unio.

Holly Géza és társai inditványt terjesztenek be, amelyben hazafias örömüket fejezik ki Magyarország függetlensége, gazdasági, pénzügyi és honvédelmi önállósága alkalmából. (Lelkes éljenzés és taps.) *Károlyi* József gróf főispán lelkes beszéddel méltatta a nagy eseményt. Egy millió harcosunk hullott el a nagy küzdelemben s ha egyéb jutalmunk nincs is, de Magyarország függetlensége örök dicsősége lesz a nagy harcnak. Lenyügözött, szegény nemzet voltunk belügyeinkben, a külföld előtt, iparunkban, kereskedelmünkben és mindenütt ránknehezedett az osztrák uralom lidércnyomása. Ez az átalakulás nagyobb lesz a mohácsi vész után s a 48-as szabadságharc politikai átalakulásánál. Eddig a nemzetek egyesek akaratáért indultak küzdelembe, most a népek harcoltak életre halálra s az emberiség nagy harcából a népek szabadságának kell kivirágozni. Wilson eszméi nehezek még, de ha testvéri megértés következik, az emberiség boldogabb korszakba jut. Az ő ideálja ez a demokratikus átalakulás volt ifjusága óta s ezért fejezi ki boldog reménységét. (Éljenzés.) Később, Wilson válaszának olvasása után a főispán annak a meggyőződésének adott kiejezést, hogy nem akad Magyarországon olyan becstelen államférfiu, aki hazánk területi egészének megcsorbitását jelentő békekötést valaha aláirná. (Éljenzés és taps.)

Prohászka Ottokár dr.

megyéspüspök üdvözlését 60. születése napján lelkes éljenzéssel vette tudomásul a közgyülés.

Vita a Phőbus körül.

Kisteleki Károly dr. főügyész előterjeszti a városi tanács inditványát, amely a négy pénzintézet ajánlatán alapszik. A pénzintézetek tanácskozást kezdtek a Phőbussal, hogy a villanytelepet azonnal megválthassák s a várossal egyetértőleg határozzanak a jövendő kezelés ügyében. Mivel a pénzintézetek nov. 16-ig kaptak opciót, elővételi jogot, kéri a közgyülés határozatának addig való elhalasztását. (Zajos ellenmondások.) *Nagy* Ignác a lánckereskedelem egy fajtájának látja a pénzintézetek beleavatkozását. A villanygyárat váltsa meg a város, még pedig ne kölcsönpénzen, hanem adjon el néhány száz hold földet a földéhes kisgazdáknak és fizessen ki minden adósságot. Élesen elitéli a Phőbust, a mely a makszimálison felül való terhelésbe ment bele a magánosok javára és most a közvilágitás csőd előtt áll. *Kovács* Á. Sándor kijelenti, hogy a pénzintézeteknél ő kezdeményezte a megváltást. Az a meggyőződése, hogy a város az ilyen üzemet nem képes jövedelmezőleg kezelni, ezért hozzáértő kereskedelmi szaktudáshoz kell fordulni. A két éves megváltás soká tart, ő pedig minél előbb szeretné a rendszerváltozást. *Vermes* Mihály dr. nagy elővigyázatot kért mivel igen nagy pénzről van szó. ma mondjuk fel a szerződést, csak 2 év mulva jutunk a telep birtokába. Mi pedig torkig vagyunk a Phőbusszal és mindegyikünknek ez a vörös posztója. A városi kezelést nem tartja célravezetőnek, mert a vizvezetéknél sem vált be. A mostani áramszolgáltatás rossz: sokat akar a szarka, de nem birja a — telep. A városi tanács tanácstalan. Egyszer meg akarja váltani azonnal, aztán két év mulva, majd bizottságokkal kisérletez, összevissza megy minden, mi vurstlizunk a teleppel, a telep meg vurstliz mivelünk A pénzintézetek vállalkozását nem tartja kivihetőnek, hanem azt tartja célszerünek, ha a város külön telepet épit a Phoebus nyakára. Az kifizetné magát, a telep pedig kössön üzletet az ócska vasáért Grósz Bernáttal. (Élénk helyeslés.) *Krausz* Zsigmond dr. a tanács ellen, *Steiner* Jákó dr. a tanács mellett szólalt fel. *Holly* Géza dr. szerint a tengert egy csöpp vizéről is megismerjük. A milyen a város a villanyügyben, olyan egyebekben is. Csupa tántorgás, csupa lehetetlenség. A vezetés teljesen csődött mondott. Ha már fél év előtt megváltottuk volna, ma már közel volnánk a megoldáshoz. Inditványozta a rögtöni felmondást. *Weisz* Miksa a pénzintézetek ajánlatának helyességét vázolja. Ez a városnak csak javára válhat. *Bilkei* Ferenc konstatálja, hogy majdnem három órai vitatkozás után teljesen összekevertnek látjuk az ügyet. Az ügyvédek beszéltek eddig és egyik a másiknak homlokegyenest ellenkező érveket állitott sorompóba. Nem érti a tanács ajánlatának ellenkezőit, Hiszen a pénzintézetek rögtön meg akarják váltani és a város akkor azt tesz, amit akar, maga veszi át vagy másra bizza. Ha veszekedtünk évekig, ezt a négy hetet kibirhatjuk már. Azt kéri, hogy a tárgyalásokban vegyen részt minden hozzáértő ember. Föltételez annyi önzetlenséget mindenkiről, hogy csak a város érdekét védelmezik és a legjobbat terjesztik a közgyülés elé. (Általános helyeslés) *Lőwy* Károly dr. csatlakozik Bilkei fölszólalásához. *Kisteleki* Károly dr. védi a tanácsot. Minden inditványt a közgyülés elé terjesztettek és a közgyülés fogadta el vagy utasitotta vissza vágy utasitotta más irányban. Ő is a községi kezelés mellett van, noha ismeri annak nagy nehézségeit.

A közgyülés 3 szó ellen elfogadta a tanács inditványát.

Apróbb ügyek.

Elek Gyula helyett a vagyon és hadinyereségadó kivető bizottságba Holly Géza drt választották be.

A számfelülvizsgáló bizottság uj tagjai lettek: Krausz Zsigmond dr. Kisteleki István és Hajós Rezső dr.

A két kerületi orvosi, közgyámi, számvizsgáló, számvevő tiszti állásra pályázatot hirdetnek. Betöltés a következő közgyülésen

Kiss Gézának a hadisedélyek kezeléséért havi 600 koronát szavaztak meg.

A városi sziaház ezután jövedelmi forrása lesz a városnak. A napi előadások után 70 K-t fizetnek s minden ülőhely után is részesegést kap a város is. *Steiner* Jákó dr. jelzi hogy a szinház jövedelmező mulatóhely, tehát fizethet a városnak. A számitás szerint 22 ezer kor. lesz az uj jövedelem, amelyet azonban a szinház célszerübb berendezésére, a hely előnyösebb kihasználására fognak forditani. *Holly* Géza dr. örül, hogy Steiner Jákó megváltoztatta a régi véleményét és a szinházat nem kulturtényezőnek nézi, amelyet a városnak kell eltartani.

Kiss Imre tanitó betegségi ápolási diját a város fizeti, minthogy a város szolgálatában betegedett meg.

A villanyvezeték korhadt oszlopainak elbirálására birói szemlét kérnek.

Marschall Lajos honvéd utcai telke mögött vonuló árkot a közgyülés eladta neki.

Dr. Hoff Adolf orvosi oklevelét kihirdették.

A Dunántuli Közművelődési egyesület internatusa részére a város a vásártéren jelölt ki ingyen telket és megajánlotta az épitéshez a követ.

A közgyülés 7 órakor ért véget.

A gazdagok adjanak a szegényeknek.

A szegényeknek is joguk van az élethez. Reméljük, hogy városunk virilistái és a háborus hasznokkal meggazdagodottak megszivlelik a lapunk tegnapi számában közölt felszóllitást és mielőbb adakozni fognak a városunk szegényei és az aggintézeti gondozottak jobb ellátása céljára.

Az első adományt *Vadkerty József* kanonok ur ajánlotta fel, ma 100 koronát adott szerkesztőségünk utján a város szegényeinek.

Maron főszámvevő pedáns körültekintéssel intézkedett, hogy a lapunk által gyüjtött összegek a városi törzskönyvben *külön lapon* bejegyeztessenek, igy az elkönyveléskor egyuttal az adakozó nevét megörökitik a város hivatalos törzskönyvében. Az adományokat lapunk szerkesztősége azonnal az illetékes rendeltetési helyére

juttatja és nyilvánosan nyugtázza. — A mai nehéz időben segítsék a gazdagok a szegényeket!!

Küszöbön a tél, a szegények a téli hónapokban sokszorosan érzik a nélkülözések kinjait, de ezeket enyhíthetik a gazdagok adományaikkal. *Gazdag most mindenki, akinek nélkülözhető pénze vagy élelmiszere van.* Adjon tehát a feleslegéből a szegényeknek.

TÜKÖR.

Szüret.

Fel barátaim vig mulatozásra,
Elvezzük a szüret örömét!
Juthat erre is egy nap, egy árva,
Hisz az élet úgy is oly kimért.

Fel hát, rajta, gyűjtsünk egy nótára,
Visszhangozzák a szőllőhegyek.
Ne üljünk itt néma szótlanságban:
Hallgathatunk ott kint eleget,

Ott a szőlő, itt a friss must s látom
Hogy kedvetek mégsem oly vidám.
Ah! már értem néma hallgatástok:
Most szüretel az is, — a halál.

Kettős szüret, de milyen az egyik!
Itt leányka érvelg a fürttel.
Ah! szomorúbb, csöndesebb a másik,
Ott a halál játszik a fejjel.

Itt az édes müst csurog a kádba
S lezad szörnyen a nyomölegény,
Ott vér folyik vereslopatákban
Svégtusáját vívja sok szegény.

Igazatok van kedves barátim:
Tartsunk most hát csöndes'b szüretet.
Hogyha majd enyhébb szelek fujnak,
Megdhatunk akkor elegáns [illegible]

† **Zakariás Gergely.** Zakariás Gergely nagyperkátai káplán hétfőn éjjel meghalt. Fiatal volt, 35 éves. Egy éves pap. Az Úrnak egyszerű, de készséges szolgája. Azok közé tartozott, kik a lelkeknek az egyház napszámában legtöbbet használnak. Szomoruan állunk az ifju munkás koporsójánál. Néhány napja még a járvány-betegeket látogatta s temetett fiatal lelke papi hivatásával, ma már halott, a spanyolkór áldozata. 23-án temetik.

— **A székesfehérvári belvárosi kisdedóvó egyesület** f. hó 20 án délelőtt 11 órakor választmányi és ennek befejezése után rendes évi közgyűlést tartott *Kisieleki* István egyesületi elnök, elnöklésével.

A titkári évi jelentés kiemelkedő pontja volt az elhunyt tagokról való megemlékezés. Sürü egymásutánban dőltek ki az élők sorából oly tagok, mint Fittler Béla, Hübner Károly, Schnetzer Nándor, dr. Lauschmann Gyula és Tóth Artur, kik nagy szeretettel és ügybuzgalommal vették ki a munkából a maguk részét. A jövő évi költségelőirányzata tételről-tételre felolvasattatván, azt 3702 K bevétellel s ugyanannyi korona kiadással a közgyűlés egyhangulag el fogadta. Közfelkiáltással megválasztották: alelnökké id. Papay Nándort, intézeti orvossá dr. Riffer Gézát, gondnoki teendők ideiglenes végzésére Lindermann Mihály pénztárost, választmányi tagokká dr. Klaucz György, Gerenday Gyula, Lautenauer Ferenc, Kálmán Sándor és Langrai Lajos.

— **Vesztettünk, de dicsőségesen.** *Vigyázzunk, meg ne mérgezzük a nemzet lelkét. Ha Tisza azt mondja, hogy a háborut elvesztettük, tegyük azonnal hozzá: nem Magyarország és nem a magyar katona vesztette el! Amagyan a francia nemzet örökre büszke a napoleoni harcokra még Szent Ilona-szigetén is, hasonlóképpen a magyar nemzetnek mindenkor büszkeséggel kell tekintenie arra a világháborúra, amely a nemzet erejét és hősi bátorságát oly párját ritkító módon revelálta az egész világ előtt. A világháborút tarthatjuk a világ legnagyobb szégyenének, de a benne szerepelt magyar fajt nem szabad azzal deprimálnunk, hogy a háborút elvesztette. Meg kell neki magyarázni, kik és mért vesztették el a háborut. Az ő erkölcsi ereje igenis győzedelmeskedett s nem szabad brutális keménységgel a homlokára sütni: elvesztette a háborut!*

— **Közélelmezés.** A zsirközpont november hónapra Fehérvár részére kiutalt 25 mm. sózott szalonnát és 25 mm. margarint.

„**A lövészárokban is mindenki zsidó.**" A zsidók hetilapjának legujabb számában ez áll: „Oroszországban mindenki zsidó, éneklik, a kabaréban. Erre elmondok egy történetet, amelyből kiderül, hogy nemcsak Oroszországban zsidó mindenki, *de a magyar* [illegible] A történet ebben az esztendőben, augusztus második hetében játszódott le a m. kir. 3. népi gyalogezred 3. zászlóaljának a lövészárkaiban. Ezeket a lövészárkokat a cs. és kir. 68. gyalogezred ezredese szemrevételezte. Az ezredest a 10. század jobb szárnyán egy hadnagy fogadta. *Spitzer* Ernőnek hivták a hadnagyot. A második tiszt, aki az ezredes előtt jelentkezett, a századparancsnok volt, *Lebovics* hadnagy.

— Mi a keresztneve hadnagy ur? — kérdezte az ezredes.

— Ábrahám, felette a hadnagy.

— Ábrahám . . . érdekes, mondta az ezredes és tovább ment.

— Most a zászlóalj megügyelő tisztjén volt a sor.

— *Kohn Géza* zászlós . . .

— Kohl?

— Nem ezredes ur: Kohn.

— Nem érdektelen, véleményezte az ezredes.

A század balszárnyán egy hadapródjelölt tisztelgett.

— Ezredes ur! *Bügler* Ferenc hadapródjelölt . . .

— Maga is? kérdezte az ezredes.

— Én is, felelte a hadapródjelölt.

Az ezredes felcsattant:

— Spitzer, Lebovics, Kohn és Bügler . . . hát a lövészárokban is mindenki zsidó?

Megiordult. A következő tisztnek azonban már nem volt módja rá, hogy bemutatkozzék. Az ezredes egyetlen pillantást vetett rá s gyakorlott katona szeme az első pillantásra felismerte a *főhadnagy orrát*, hogy honnan hivják. — Es magukról mondják, hogy otthon vannak valamennyien? — kiáltotta az ezredes és botját és vaskorona rendjét csörtetve haragosan eltávozott.

Eddig van . . .

A zsidók lapjától csak azt kérdezzük: hát az ő tiszt csupa zsidó katonát vezényelt? Ő zsidó egy sorban még nem a „mindenki."

— **Newyork lelkesedik . . .** A Daily Express newyorki levelet közöl az amerikaiak háborus lelkesedéséről. A cikkben két adat van, amely pénzben fejezi ki a város háborus szellemét. Az egyik adat szerint egy operai diszelőadáson a negyedik amerikai hadikölcsönre a közönség több mint száz millió korona értékű kötvényt jegyzett. A másik adat: nyilvános jótékonycélu árverésen adták el a leghiresebb francia harci repülőnek, az elegett Guynemernek egy kezityűjét, a mely körülbelül hét millió koronáért kelt el.

— **Sebesültek érkeztek.** Tegnapelőtt és tegnap két katonai kórházvonat hozott harctéri sebesülteket Székesfehérvárra. Az egyik vonat Belgrádból 887 katonát, 8 tisztet és 3 sebesült nőt hozott. — Tegnap az olasz frontról érkezett városunkba 278, köztük 87 sulyosan sebesült hősünket hozott egy vonat. Ezeket a barakkórházban helyezték el.

— **Kéménytűz.** Tegnap este 7 órakor a városi tulajdonat képező Paty épületben kéménytűz volt, a melyet az idejében kivonult tűzoltók fojtottak el, mielőtt komolyabb baj lett volna.

— **Székely Andor** helybeli hussárhadnagynak a tapiósülyi vasuti [illegible] felvágták és kiloptak belőle 5000 K értékű ruha és fehérnemüt. A rendőrségen feljelentést tett.

— **Kilátások a békekötés utáni árakra.** Hogy a békekötés milyen óriási áresést fog előidézni egyes elrejtett s felhalmozott árukban, arra kirivó példa egyik budapesti gyarmatáru cég egy hirdetése, mely a Lampongs-bors kilóját, melynek most a kgr 360 K az ára, a békekötés utáni szállitásra már most 30 koronáért kinálja kilogrammonkint. Ebből a hirdetésből már lehet következtetéseket levonni.

— **Prohászka püspök uj könyve,** melynek cime; *Kultura és terror,* megszerezhető a Kossuth-utcai Rónai-Horváth papirkereskereskedésében. A könyv tartalmáról tájékozást nyujtanak az egyes fejezetek cimei: *Lelki kultura és tömegmozgalom. Kereszténység, mint társadalmi ideál. A szociáldemokrácia ellenségeskedése a kereszténységgel. A szociáldemokratikus etika fogyatékossága. A szociáldemokrácia filozófiája. Szociáldemokrácia és katolikus egyház. Magán-ügy-e a vallás a szociáldemokráciában. Kulturprogrammunk és az önnevelés. Lélekvilágunk.* — Az izlésesen kiállitott könyv az „Élet" kiadása. Ára 7 korona.

KIADÓHIVATALUNKBAN *az előfizetéseket, hirdetéseket, egyes lapszámok vásárlását elintézheti a közönség hétköznapokon d. e. 9-től 12-ig és délután 3—7-ig. Vasárnap nincs hivatalos óra. A lapra vonatkozó ügyek a nyomdához nem tartoznak és a nyomdában el nem intézhetők.*

— **Nyilvános köszönet.** A 69. gyalogezred özvegy és árvaalapja javára rendezett „69-es napok" alkalmával felülfizettek: (Folytatás).

40 koronát: Arany Gyula.

38 koronát: N. N. Friedmann hadnagy által.

30 koronát: Tosch, Hanusz Lajos, Klausz Adólf, Dornerné, Keller Izsóné.

26 koronát: Lipp.

20 koronát: Reáliskola tanári kára, Havas Géza, dr. Huszár A., Pethő Miksa, Klein Márkus és fia, Grosz Bernát, Első m. ált. bizt. társ. főügynöksége, Herbszt kanonok, Vértessy József koszorumegv., Strausz testvérek, Kaiser, Gerlits Józsefné, Dombrovszkz Etus Pollák Henrik, Bolgár, Frankl, Borits, Káldpr. Özv. Sternné, Berveiler János, dr. Hajós Rezső.

18 koronát: N. N., Juhász József, dr. Nagy Zsigmondné, özv. Nyáriné.

15 koronát: Schvarcz Béla.

12 koronát: 69-es baka Kováts tanácsos utján.

10 koronát: Honvéd hadnagy, Pataki Lenke, Kenessey Gyula. Grünfeld alezredes, dr. Gerber, dr, Hajós Rezső, Destek Adolfné, Gámsz János, 17-es nőtisztviselők, Klein Margit, dr. Keller Károly, Suszter Mihály, Varga András, özv. Pató Józsefné, Csecsinovits család, Varga Tamás, N. N., Smohai János, Laszczikné, M. kir. gyógytár, Takács Jakab, Szüts Ernő, Bató, dr. Farkas Zsigmondné, Langrai Gábor, Weber, Hoffmann, Pollák G., Lángerné, R. Flögl Karolin, Hoffmann Ignác, Destek Adolf, 3 N. N., Falussy százados, Heumann József, dr. Kuthy Józsefné.

— **Orvosi hir.** Dr. Szőnyi Béla kórházi főorvos, belgyógyász és urologus orvosi rendelőjét megnyitotta Bognár u. 2. sz. alatt (Nádor-u. sarok.) Rendel d. u. 2—4 óráig.

Lóárverés,

mely f. é. október 27-én d. e. fél 10 órakor fog a székesfehérvári cs. és kir. 10. huszárezred laktanyában a fenti parancsnokság által megtartatni. Árverezni csakis az *I. fokú közigazgatási hatóság* (polgármester főszolgabiró) *által kiállitott „Vásárlási igazolvánnyal"* lehet, mely igazolványban határozottan kifejezni kell, hogy az illetőnek hány darab lóra van szükség és hogy *tenyésztésre használja.*

A lovak tenyészkancák 10 darab lesz elárverezve. A lovak kötőfék nélkül adatnak át és azonnal átvehetők.

Cs. és kir. lőértékesitő állomás parancsnoksága.

— **Bojtorján hajszesz** nagyon bevált hajápoló, erősíti a haj gyökereit s szünteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona. — Baromfi kolera elleni serum kapható: **Szüts Róbert** gyógyszertárában, Károly király-tér.

Másolat.

Székesfehérvár szab. kir. város rendőrfőkapitánysága, mint rendőri büntetőbiróság. 1918. kib. 1363. sz. A székesfehérvári rkapitányság, mint I. foku rendőri büntetőbiróság rendőrbirája a vád képviseletében t. ügyész részvétele mellett terményhamisitási kihágással terhelt Király Mária kihágási ügyében Székesfehérvárott 1918. év augusztus hó 2-napján megtartott nyilvános tárgyalás után következőleg itélt: Király Mária géderlaki születésü, 22 éves, rom. kath. vallásu, páprikaárus foglalkozásu, székesfehérvári lakos az 1895: XLVI. tcz. 3. §. e, pontba ütköző kihágás miatt, melyet azzal követett el, hogy paprikacsutkával, festékkel és gabonaőrleménnyel kevert paprikát hozott forgalomba, az 1895: XLVI. tcz. 3. §. alapján az 1879. XL. tcz. 21. §. alkalmazásával felerészben az államkincstárt, felerészben a v. szegénypénztárt illető kettőszáz és egyszáz korona pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig tiz és öt napi elzárással büntettetik. Köteles ezen összeget és 20 korona vegyvizsgálati dijat 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett megfizetni. Az elzárás alkalmazása esetén az élelmezési, valamint a netán felmerülő eljárási költségeket sajátjából tartozik viselni. Terhelt az 1895: XLVI. tcz. 3. §. a pontba ütköző kihágás vádja és köv. terhe alól felmentetik. Az itélet jogerő után terhelt költségén a Székesfehérvárott megjelenő „Fejérmegyei Naplóban egy számában közzétettetni rendeltetik.

Megokolás: Terhelttel beismerő vallomása, a mintavételi lelet jegyzőkönyv és az elfekvő szakértői vélemények alapján hamisitott paprika forgalomba hozatalával elkövetett és az 1895: XLVI. t.-cz. 3. §. a) pontba ütk. kihágásban bünösnek kimondani, megbüntetni és a Rbsz. 213. §. alapján a költségek megfizetésére kötelezni kellett. Terhelt őszinte, beismerő vallomása, az árusitott paprika csekélyebb mennyisége és a kihágásnak gondatlanságból és nem szándékosan történ elkövetése enykörülményül vétetett és ez alapon a kbtk. 21. §. alkalmaztatott ugyan, mégis a pénzbüntetés nagyságának megállapitásánál visszaesése sulyosító körülményül vétetett. Az itélet hirlapi közzétételének elrendelése az 1895:XLVI. t. cz. 7. §. alapján mondatott ki. Terhelt a paprika meghamisitásával elkövetett és az 1895:XLVI. t.-cz. 3. §. a) pontban ütk. kihágás vádja és köv. terhe alól felmenthető volt mért a tárgyalás során e kihágásban nembünössége állapittatott meg. Kmft. dr. Zavaros s. k. h. rőkapitány, mint rb. biró.

Szfehérvár sz. kir. város polgármesterétől. 10845/1918. sz.

Hatósági hirdetés.

Tudomásulvétel és szoros alkalmazkodás végett közzéteszem a m. kir. miniszteriumnak 4182 1918. M. E. számu rendeletét.

Székesfehérvár, 1918. október 8-án.

Dr. Saára Gyula s. k.
polgármester.

A m. kir. miniszteriumnak 4182/1918. M. E. számu rendelete a sovány sertések vásárlása és hatósági igénybevétele tárgyában.

A m. kir. minisztérium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

[illegible] kilogrammot meghaladó sovány [illegible] belföldi forgalomban csak a hatóság által kiállitott, s a jelen rendelet A.) mellékletét képező mintának megfelelő vásárlási igazolványnyal lehet vásárolni.

2. §.

A sovány sertések vásárlására jogositó igazolványt oly esetben, midőn a beszerző házi vagy gazdasági szükségletre szolgáló sertést kiván vásárolni, kis és nagyközségben 2 darab sertésig a községi elöljáróság, ezen felül a járási főszolgabiro, rendezett tanácsu városokban és törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármester, Budapest székesfőváros területén a székesfővárosi tanács adja meg.

Ily vásárlási igazolványt üzérkedő és közvetitő kizárásával csak az nyerhet, aki házi vagy gazdasági szükségletre szolgáló sertés hizlalására a földmivelésügyi minister 105600/1918. számu (a Budapesti Közlönynek 1918. évi junius hó 20. napján megjelent 145 számában kihirdetett) rendeletének megfelelően, az arra illetékes hatóságtól engedélyt kapott.

3. §.

Tényésztési célokra szükséges sovány sertések vásárlására az igazolvány 5 darabig a 2. §-ban megjelölt hatóságok az A minta szerint öt darabon felül a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelő a jelen rendelet B.) mellékletét képező minta szerint a földmivelésügyi miniszter által adandó utasitás értelmében állitja ki.

Közszügségleti c lokra leendő hizlalásra beszerezni kivánt sertések vásárlására az igazolvány az A.) minta szerint tiz darabig ugyancsak a 2. § ban megjelölt hatóságok, tiz darabon felül azonban kizárólag a földmilésügyi miniszter jogosult kiadni.

4.

Sovány sertésre vonatkozólag a tulajdonjog átruházása csak a szabályszerű vásárlási igazolvány alapján történhetik. Ehhez képes uj marhalevelek kiállitása vagy a tulajdonjog átruházásának igazolása alkalmával a vevő a vásárlás alapjául szolgáló igazolványt mindig köteles bemutatni, a marhalevélkezelőnek pedig a régi marhálevelet uj tulajdonoe nevére tulajdonátruházási záradékkal ellátni, vagy ennek alapján uj marhalevelet kiállitani csak szabályszerű vásárlási igazolvány alapján szabad és a vásárlási igazolvány csak akkor fogadható el, ha a kiállitó hatóság aláirásával és pecsétjével el van látva, összes rovatai hiánytalanul vannak kitöltve és főleg a vásárlás célja s a sertések darabszáma rajta pontosan fel van tüntetetve. A marhalevélkezelő köteles továbbá a vásárlási igazolványra a vásárlás megtörténtét és a sertések darabszámát feljegyezni.

5. §.

A tulajdonos sovány sertését csakis annak adhatja el, akinek a jelen rendelet értelmében szükséges vásárlási igazolványa van.

6. §.

A földmivelésügyi miniszter az általa kiadatott 110050/918. számu (a Budapesti Közlönynek az 1918. évi augusztus 20 napján megjelent 187. számában kihirdetett) rendeletben megállapitott határidő (folyó évi szeptember hó 20. napján) eltelte után elrendelheti a házi és gazdasági vagy tenyésztési szükségleten felül levő és darabonként 20 kg. sulyt meghaladó sovány sertéseknek közszükségleti célokra leendő hatósági igénybevételét.

Ez a hatósági igénybevétel a földmivelésügyi miniszter idézett rendeletében megszabott felajánlási kötelezettség megszegéséből származó büntetőjogi felelősség alól nem mentesit.

7. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza az amennyiben cselekménye sulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon sertésekre tekintettelben, amelyekre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A rendőri büntető eljárás során elkobzandó sertések értékének egyötöde a feljelentőt illeti, többi része a felmerült költségek levonásával a Hadiárokkantak Segélyalapja javára forditandó. Az elkobzott sertések az Országos Bertésforgalmi iroda utján értesitendők.

Nem lehet elkobozni azokat a sertéseket, amelyek a birtokost a fennálló rendelkezések értelmében saját háztartási és gazdasági szükséglet cimén megilletik.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető biróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapest, 1918 szept., 30.

Dr. Wekerle Sándor sk.
m kir miniszterelnö,

Önkéntes árverés.

A tulajdonos megbizása folytán egy buzaföld a Stiglerkerti dülőben, egy buzaföld a Jezsuita külső dülőben, egy nagy vizesrét a Kallómalom mellett, egy szántórét a hosszudülőben egy szántórét a hosszuhegyi dülőben, folyó évi október hó 27-én délelőtt 10 órakor irodámban (Szögyény Marich utca 1 sz.) önkéntes árverésen eladatik. Ezen ingatlanok a székesfehérvári 97 számu telekkönyvi betétben vannak bejegyezve.

A részletes árverési feltételek irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Dr. Kisteleki Károly
ügyvéd

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetésekért 10 szóig 3 korona, azonfelül minden szóért 20 fillér fizetendő.

Jól irni-olvasni tudó kisasszony felvétetik, Szüts Róbert gyógyszertárában, Károly király tér.

Megbizható bejáróasszony, bejáróleány kerestetik. Szent István-utca 13. sz. Ugyanott zaskálya eladó.

Egy tanulót felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-tér 1. sz.

Ajánljuk olvasoink figyelmébe *Martinovich Sándor* pécsi főgimnáziumi tanár rövid idő alatt második kiadásban megjelent kiadó füzetei: 1. Modern vallásosság. 2. Egyház és kultura. 3. Kereszténység és a szociálizmus. 4. Kereszténység és feminizmus. 5. Uj moral. 6. Papi celibátus. 7. A zsidókérdés. Mindezek kaphatók a Hornyánszky Viktor Kossuth utcai papirkereskedésben. Egy füzet ára 80 fillér.

SZŐLŐ oltványokat
Direct termő-gyökeres, hazai gyökeres, sima és gyökeres vadvesszőt szalit
Badacsonyvidéki szőlőtelep kezelősége
Tapolcza, (Zala-megye)

TŐZSDE ügyekben és mindennemü
ÉRTÉKPAPIROK
vétele és eladásánál, tekintettel a jelenlegi gazdasági viszonyaikra, valamint értékeinknek biztonsága szempontjából, minden irányban készséggel szolgál szakszerü tanácscsal és felvilágositással a
Hazai Kereskedelmi Részvénytársaság
értékpapir-osztálya,
Budapest, IV., Magyar-u. 3.

Nyomta Egyházmegyei Könyvnyomda Székesfehérvár.